

Zaaknr. : 18.ZK04743

Kenmerk : 18IT043163

Barcode :

18IT043163

Handhavings- uitvoeringsprogramma 2019

Waterschap Brabantse Delta

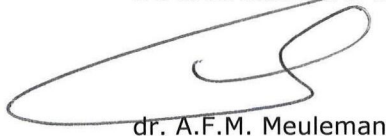

Aldus vastgesteld in de vergadering van het dagelijks bestuur van
11 december 2018,
De dijkgraaf

Drs. C.J.G.M. de Vet

De wnd. secretaris-directeur

dr. A.F.M. Meuleman

Naam: HUP 2019
Datum: 13 november 2018
Versie: 1.0
Opgesteld door: Proces toezicht houden en handhaven
Template: Waterschap Brabantse Delta

Inhoud

1. INLEIDING	5
2. ALGEMEEN	6
2.1 UITVOEREN VAN WETTELIJKE TAKEN	6
2.2 RANDVOORWAARDEN EN KADERS	6
<i>Welke uitgangspunten passen we toe?</i>	6
<i>Wat is onze ambitie?</i>	6
<i>Wat zijn de beleidsdoelen in de planperiode 2015-2019?</i>	6
<i>Hoe doen we dat?</i>	6
3. ONTWIKKELINGEN IN HET TOEZICHT EN DE HANDHAVING	8
<i>Reorganisatie afdeling Handhaving</i>	8
<i>Klimaatontwikkelingen</i>	8
<i>Nautisch beheer en toezicht</i>	8
<i>Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)</i>	8
<i>Technische ontwikkelingen</i>	8
4. DE ERVARINGEN OVER 2018 EN VOORUITKIJKEN NAAR 2019	9
4.1 ALGEMEEN BEELD OVER 2018	9
<i>Realiseren van de handhavingsdoelen</i>	9
4.2 BRANCHES, AANDACHTSGEBIEDEN EN DOELGROEPEN SPECIFIEK BELICHT	10
<i>(Proces-) Industrie</i>	10
<i>Afval(water)beheer</i>	11
<i>De agrarische sector</i>	12
<i>Grondwateronttrekkingen</i>	13
<i>Overheden</i>	14
<i>Autodemontagebedrijven</i>	14
<i>Wonen en werken aan het water</i>	14
<i>Wonen en werken op of aan een kering</i>	15
<i>Recreatievaart en beroepsvaart</i>	16
<i>Belastingplichtigen</i>	16
<i>Overige aandachtsgebieden</i>	17
<i>Buiten inrichtingen</i>	17
4.3 SAMENWERKINGEN IN TOEZICHT EN HANDHAVING	18
<i>Versterken samenwerking met de omgevingsdienst</i>	18
<i>Samenwerken met de politie</i>	18
<i>Samenwerken in de haven, samen met Havenschap en gemeente Moerdijk</i>	18
<i>Samenwerken als waterkwaliteitsbeheerders, Rijkswaterstaat</i>	18
<i>Verbonden met de Veiligheidsregio</i>	18
<i>Samenwerken in Noord-Brabant</i>	18
5. INZET VAN MENSEN EN MIDDELEN	19
<i>Persoonlijke ontwikkeling</i>	19
<i>Formatie & Bezetting</i>	19
<i>Inzet toezicht en handhaving</i>	19
<i>Benodigde versus beschikbare personele capaciteit</i>	20
<i>Financiële onderbouwing</i>	20
BIJLAGE 1A UITVOERINGSPROGRAMMA 2019 OP THEMANIVEAU	21
BIJLAGE 2 BESCHIKBARE VERSUS BENODIGDE HANDHAVINGSCAPACITEIT	26
BIJLAGE 3 DOELGROEPEN MET OVERWEGEND REACTIEVE INZET VAN HET WATERSCHAP IN 2019	27

1. Inleiding

Voor u ligt het handhavingsuitvoeringsprogramma 2019, afgekort: HUP 2019. Dit HUP is het vijfde jaarprogramma dat gebaseerd is op het Beleidsplan Toezicht en Handhaving 2015-2019.

Het dagelijks bestuur heeft op 18 november 2014 in dat Beleidsplan Toezicht en Handhaving de kaders en randvoorwaarden vastgesteld en daarmee beschreven hoe het waterschap het middel toezicht en handhaving inzet om de naleving van wet- en regelgeving maximaal positief te beïnvloeden. Daarmee kan iedereen kennis nemen van de wijze waarop het waterschap uitvoering geeft aan zijn handhavingstaak.

Ter voorbereiding op het beleidsplan heeft het waterschap een probleem- en risicoanalyse uitgevoerd. Voor de zes beleidsthema's waterkwaliteit, waterkwantiteit, waterveiligheid, vaarwegbeheer/nautisch beheer, grondwaterbeheer en waterschapsheffingen zijn de risico's bepaald en is er bekeken bij welke doelgroepen deze risico's voor het water- of waterzuiveringssysteem kunnen optreden.

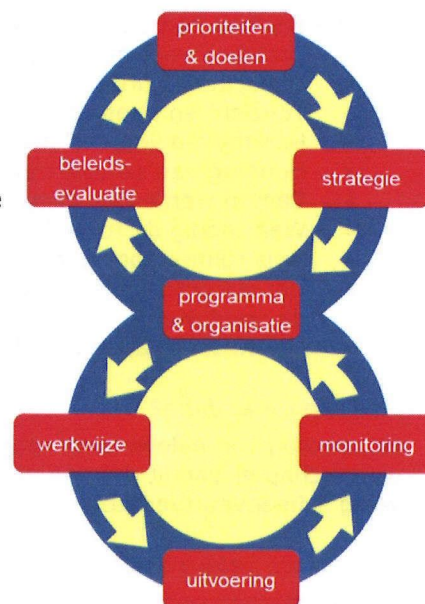
Deze analyses helpen het waterschap te bepalen hoe toezicht en handhaving zo effectief mogelijk ingezet kan worden om naleving van de wet- en regelgeving het best te beïnvloeden.

Het huidige beleidsplan heeft een looptijd van 5 jaar en zal in 2019 worden geactualiseerd. Het is de bedoeling dat het nieuwe beleidsplan een looptijd zal hebben van 4 jaar en vervolgens aansluit op de bestuursperiodes van het dagelijks- en algemeen bestuur van het waterschap.

De uitvoering van het beleidsplan is gebaseerd op een cyclisch proces waarbij periodiek de toezichts- en handavingsinspanningen worden verzameld en beoordeeld.

Onderdeel van dit proces van continue kwaliteitsverbetering is het evalueren van de uitgevoerde taken en het zo nodig bijstellen van plannen, de PDCA-cyclus. In het kader van dit proces is dit HUP 2019 opgesteld. Daarbij zijn de ervaringen en resultaten van de tussentijdse evaluatie HUP 2018 betrokken, zoals uitgewerkt in hoofdstuk 4.

Bij de voorbereiding van dit uitvoeringsprogramma is o.a. afstemming gezocht met de Brabantse waterschappen en de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant. Daarnaast zijn relevante speerpunten of afspraken vanuit provinciale overleggen en het provinciaal Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht in dit plan verwerkt, zowel bestuursrechtelijke als de strafrechtelijke. Zo vindt er periodiek afstemming plaats met de verantwoordelijke Officier van Justitie, het SSiB (Samen Sterk in Brabant) en politie. Met dit uitvoeringsprogramma versterkt het waterschap ook in 2019 de integrale handhaving en samenwerking met de partners in Midden- en West-Brabant.

De samenwerking in de fysieke leefomgeving is gebaat bij een eenduidige benadering en een zelfde begrippenkader. Om snel informatie te delen en trends te onderkennen zoekt het waterschap aansluiting bij de toegepaste risicoanalyse en de branchelijst van de OMWB. In dit HUP wordt, binnen de kaders van het Beleidsplan Toezicht en Handhaving, een stap gezet naar een meer branchegerichte benadering. Daarmee wordt de opzet van dit HUP iets gewijzigd, wordt er een stap gezet in het beschouwen van een doelgroep als geheel om een meer integraal beeld rond naleefgedrag te krijgen.

2. Algemeen

2.1 Uitvoeren van wettelijke taken

Het Waterschap Brabantse Delta heeft (handhavings)taken op grond van de water-, scheepvaart- en milieuwetgeving. Heel concreet betreft het hier regelgeving vanuit de Waterwet, Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht, de Waterschapswet en de Scheepvaartverkeerswet. Deze worden binnen het waterschap uitgeoefend door het proces toezicht houden en handhaven (verder genoemd Handhaving). In het Besluit Omgevingsrecht (Bor) zijn eisen opgenomen waaraan een handhavingsinstantie moet voldoen. Het opstellen van een HUP (artikel 7.3) en de jaarlijkse evaluatie daarvan (artikel 7.7) zijn wettelijke verplichtingen. Met het onderliggende HUP 2019 wordt invulling gegeven aan deze verplichtingen.

2.2 Randvoorwaarden en kaders

Het waterschap heeft in het beleidsplan beschreven hoe er in de planperiode 2015 – 2019 concreet uitvoering wordt gegeven aan het toezicht en de handhaving. Dit is gedaan door het formuleren van de uitgangspunten voor het handhaven, de ambitie die het waterschap heeft en het opstellen van concrete handhavingsdoelen. Deze randvoorwaarden en kaders zijn leidend bij het opstellen en uitvoeren van het HUP 2019.

Welke uitgangspunten passen we toe?

Het waterschap hanteert de volgende uitgangspunten bij het invullen van de toezichts- en handhavingstaak:

- Loslaten waar het kan, streng waar moet;
- Capaciteitssturing vindt plaats op basis van risico's;
- Toezicht en handhaving ook bij het eigen waterschap en andere overheden;
- Handhaven volgens strategieën;
- Houding van de overtreder bepaalt reactie van het waterschap;
- Samen werken en samenwerken is vanzelfsprekend;
- Waar nodig de toezichtsdruk verhogen;
- Er is ruimte voor ontwikkeling van medewerkers;
- Het waterschap is transparant en communiceert over toezichts- en handhavingsdoelen, de aanpak en de resultaten;
- Het waterschap is bereikbaar.

Wat is onze ambitie?

Het gedrag van naleven van regels te vergroten of het gewenste niveau te behouden. Daarbij gaat het waterschap er vanuit dat een goed naleefgedrag leidt tot veiligheid tegen water, behoud van schoon water, veilig scheepvaartverkeer, de juiste heffingsinkomsten en een doelmatige verwerking van rioolwater.

Wat zijn de beleidsdoelen in de planperiode 2015-2019?

Het waterschap heeft voor deze planperiode een aantal algemene handhavingsdoelen geformuleerd. De volgende handhavingsdoelen worden nagestreefd:

- Bij tenminste 90% van de 1e controlebezoeken wordt voldaan aan de gestelde regels (percentage naleefgedrag);
- Na het inzetten van bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke interventies wordt in 100% voldaan aan de gestelde regels;
- Toezicht en handhaving vinden op een eenduidige manier plaats. Vergelijkbare gevallen worden gelijk behandeld (level playing field);
- Toepassen van het instrument 'de vervuiler betaalt'.

Hoe doen we dat?

Er is veel wet- en regelgeving die kan worden overtreden. Het is niet realistisch dat het waterschap op al die mogelijke overtredingen van (wettelijke) voorschriften continu toezicht houdt. Zodoende wordt er geprioriteerd op basis van risico's. Waterveiligheid (dijken en keringen) en waterkwaliteit kennen daarbij de hoogste risico's (kans van optreden en het effect daarvan) voor de watertaak.

Het waterschap richt zich met het handhavingsproces specifiek op achterblijvers en op het controleren op de naleving van regels. Concreet betekent dat het voorkomen van (schade door) ongewenste lozingen met schadelijke en waterbezwaarlijke stoffen, het bijdragen aan goed waterbeheer in de fysieke leefomgeving en zorgdragen voor een vlot en veilig verkeersgedrag.

Er wordt gestreefd naar verbetering van het naleefgedrag van geldende wet- en regelgeving en het verhogen van de bewustwording hiervan.

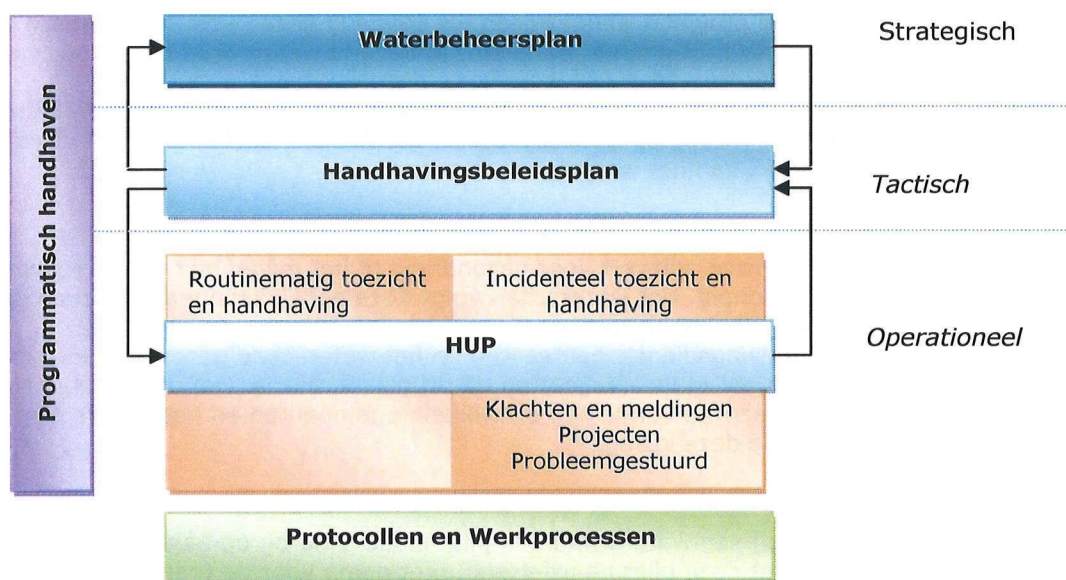
Dit wil het waterschap bereiken door het uitvoeren van verschillende toezichtsvormen, zoals b.v. preventief uitgebreid controleren, uitvoeren van systeemgericht toezicht¹, aspectcontroles en het nemen van (afval)watermonsters. Dit routinematig toezicht wordt niet aangekondigd. Zo nodig zal bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk gehandhaafd worden.

Routinematig toezicht wordt toegepast op alle door het waterschap afgegeven vergunningen, op meldingen, toestemmingen, werken en daarnaast op directe lozingen (rechtstreeks op een zuivering of oppervlaktewater) en specifieke indirecte lozingen (lozing via het gemeentelijk rioolstelsel). Door het routinematig toezicht programmatisch te plannen wordt recht gedaan aan het effectief inzetten van de beschikbare capaciteit.

Daarnaast is er ook incidenteel toezicht nodig om meldingen, ongewone voorvallen en incidenten de juiste aandacht te geven. Het waterschap kan incidenteel toezicht en handhaving toepassen op alle gedragingen, geprioriteerd van ernstigrisicogedragingen naar verwaarloosbaar risico. Incidenteel toezicht kan dan ook plaatsvinden naast, of in plaats van routinematig toezicht.

Om wendbaar te kunnen reageren op ontwikkelingen is er ruimte begroot voor het incidenteel toezicht. Mocht dit ontoereikend zijn dan zal de betreffende problematiek onderwerp worden van bestuurlijke behandeling en bijstelling van dit HUP (herprioriteren). Op deze wijze borgt het waterschap dat de uitvoering voldoende flexibel kan bijdragen aan de beleidsdoelen.

Dit HUP beschrijft de voor 2019 bekende toezichtsgebieden waar routinematig toezicht wordt gehouden. Op basis van ervaringsgegevens, afstemmingen met partners en analyses bepaalt het waterschap de routinematige controles bij bepaalde doelgroepen en dit jaar ook op branches of aandachtsgebieden. Schematisch ziet dit er als volgt uit:

¹ Met deze methodiek wordt beoordeeld in hoeverre het beheerssysteem (milieuzorgsysteem, onderhoud- en inspectie systeem) van een bedrijf de naleving op dat aspect in voldoende mate borgt. De methode bestaat uit een combinatie van systeemcontrole (audits door interviews, documentatieonderzoek, steekproeven) en controles van de aangebrachte maatregelen, ook wel outputgerichte controles genoemd. Hoe beter de borging geregeld is, hoe meer systeemcontrole en minder outputcontrole (een 'schuifmaat'). Ook bij 100% systeemcontrole worden nog wel steeds steekproeven in de praktijk uitgevoerd. (Bron: Brzoplus.nl inleiding systeemtoezicht grote bedrijven)

3. Ontwikkelingen in het toezicht en de handhaving

Het waterschap speelt voortdurend in op ontwikkelingen in de omgeving, bestuur en politiek, beleid en wetgeving. In dit hoofdstuk worden een aantal belangrijke ontwikkelingen benoemd die afgelopen periode hebben gespeeld of mogelijk van invloed zijn op de inzet van toezicht en handhaving in 2019.

Reorganisatie afdeling Handhaving

De Omgevingswet, de groeiende informatievraag en enkele kwetsbaarheden vragen aanpassing van de organisatie en werkwijze van de afdeling. Deze reorganisatie wordt per 1 januari 2019 doorgevoerd, bij aanvang van dit uitvoeringsprogramma.

Met deze reorganisatie vergroot het waterschap de wendbaarheid en kwaliteit van het handhavingproces en bereidt het zich voor op de nieuwe werkwijzen onder de Omgevingswet. Daarnaast investeert het waterschap in een bredere blik op het gedrag van doelgroepen. Dit om een sterker met de partners gedeeld beeld te krijgen over de redenen en oorzaken die maken dat er gekozen wordt om regels te overtreden.

Klimaatontwikkelingen

Afgelopen uitvoeringsjaar heeft zichtbaar gemaakt dat de klimaatverandering grote droogte kan veroorzaken. Het waterschap heeft dan ook verboden uitgevaardigd om water te halen uit beken, sloten, meren, enz. Hier is toezicht op uitgevoerd en is incidenteel gehandhaafd een verbod op onttrekken uit oppervlaktewater. Het belang en de impact is groot, wat maakt dat deze ontwikkeling aandacht zal krijgen bij de behandeling van het nieuwe beleidsplan toezicht en handhaving.

Langdurige droogte kan uiteindelijk leiden tot een tijdelijk verbod op grondwateronttrekking. De ontwikkelingen op dit vlak worden gevolgd om te bepalen wat dan de impact is op lopende uitvoeringsplannen.

Nautisch beheer en toezicht

Het waterschap is vanuit de provincie aangewezen als bevoegd gezag voor het nautisch beheer over bepaalde provinciale vaarwegen. Concreet betekent dit dat het waterschap staat voor vlot en veilig verkeersgedrag op het water.

Gemeenten in het beheersgebied ontwikkelen een nieuwe visie rondom recreatie en recreatievaart. Deze ontwikkelingen hebben ook invloed op de vaarwegen waar het waterschap toezicht uitvoert, een herijking van deze nautische kerntaak van het waterschap is gaande.

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

Het aantal stoffen dat een risico oplevert voor gezondheid of het milieu lijkt groter te worden, mede door meer inzicht of meer bekendheid. Het waterschap volgt deze ontwikkelingen scherp en geeft deze waar mogelijk een plaats in het handhavingproces.

Daarnaast worden de omgevingsdienst, gemeenten en het waterschap geconfronteerd met lozingen van ongewenste stoffen in het riool zoals afvalstoffen uit drugslaboratoria. Om omgevingsrisico's en risico's voor het riool- en zuiveringssysteem te verkleinen ontwikkelen gemeenten en het waterschap nieuwe strategieën voor toezicht en inspectie op deze lozingen.

Technische ontwikkelingen

In 2019 vindt er landelijk bij een waterschap een pilot plaats waarbij op basis van satellietdata toezicht wordt gehouden. Handhaving volgt deze pilot nauwlettend, met name voor de toepasbaarheid op het vlak van controle van de onderhoudsplicht en van inrichtingen.

4. De ervaringen over 2018 en vooruitkijken naar 2019

4.1 Algemeen beeld over 2018

Het jaar 2018 is een jaar van aandacht voor nieuwe stoffen, van een langdurige en extreme droogte en enkele drugsdumpingen. De droogte heeft tijdelijk tot een verschuiving van werkzaamheden geleid, maakte dat er minder tijd aan regulier toezicht op bepaalde thema's kon worden besteed. Operationeel heeft dit tot incidenteel lagere toezichtsdruk geleid of tot het verschuiven van werkzaamheden in de tijd, met een uiteindelijk effect op interne servicenormen.

In de samenwerking met de partners in toezicht en handhaving zijn stappen gezet op het vlak van informatie-uitwisseling, procesoptimalisatie en afstemming. Met name de OMWB, provincie Noord-Brabant, Handhavingsteam Moerdijk, politie / openbaar ministerie, Rijkswaterstaat en SSiB zijn partners, waarmee het waterschap in 2018 de operationele samenwerking heeft versterkt.

Omdat het programmajaar 2018 ten tijde van de besluitvorming over dit HUP 2019 nog niet is afgesloten, wordt volstaan met een grove evaluatie. De cijfermatige evaluatie van het HUP 2018 vindt plaats in het eerste kwartaal 2019 en wordt dan ter kennis gebracht aan het dagelijks bestuur. Indien nodig vindt dan ook bijstelling van dit HUP 2019 plaats.

Realiseren van de handhavingsdoelen

Ook in 2018 lijkt het uitvoeringsprogramma te worden gerealiseerd en is er geen bijstelling of beleidswijziging nodig geweest om de doelen te behalen. In 2018 is de capaciteit tijdelijk uitgebreid om extra te investeren op de nieuwe wetgeving voor glastuinbouw.

Het naleefgedrag bij 1^e controles lijkt overall in lijn te zijn met de verwachtingen en wordt waar nodig bijgestuurd. De norm voor naleefgedrag van 90% lijkt ook over 2018 te worden gehaald.

Er zijn op het vlak van waterkwaliteit wel een aantal achterblijvers, doelgroepen, die ook in 2018 specifiek aandacht hebben gekregen, te weten achterblijvers binnen de (Proces-)Industrie, Afval(water)beheer en de agrarische sector.

De lopende handhavingszaken krijgen specifiek aandacht om ten spoedigste tot een beëindiging van de ongewenste situatie te komen. Er zijn hercontroles uitgevoerd, dwangsommen verbeurd en ingevorderd, en er is strafrechtelijk aandacht aan bepaalde dossiers gegeven. Daarmee lijkt ook in 2018 dit doel behaald te worden.

Repressief handhaven wordt uitgevoerd op basis van de Landelijke Handhavingsstrategie, de LHS. Deze LHS streeft naar een 'Level Playing Field' en is richtinggevend in alle handhavingsdossiers van het waterschap en sluit aan op het optreden van de partners in straf- en bestuursrecht. Waar nodig is met partners bepaald hoe de LHS wordt toegepast. Tactisch / strategisch vindt er afstemming plaats met de officier van justitie om handhavingsacties en ontwikkelingen te bespreken.

Daarbij is het waterschap in staat geweest om het principe 'de vervuiler betaalt' bij ongewone voorvallen toe te passen. Daar waar een veroorzaker bekend was, is deze in de gelegenheid gesteld zelf de schade te beperken en te herstellen. Het waterschap behoudt daarbij de mogelijkheid om direct in te grijpen als dat nodig is en om later in de tijd alsnog aanvullende maatregelen te laten uitvoeren door de veroorzaker of op diens kosten.

4.2 Branches, aandachtsgebieden en doelgroepen specifiek belicht

Het waterschap geeft ook in 2019 hoge prioriteit aan de branches, aandachtsgebieden en doelgroepen: (Proces-)Industrie, Brzo, Afval(water)beheer, de agrarische sector, overheden en 'wonen en werken aan/op een kering'.

(Proces-) Industrie

Binnen het aandachtsgebied (Proces-)Industrie heeft het waterschap 12 doelgroepen benoemd met daarin circa 170 inrichtingen.

Binnen dit aandachtsgebied zijn de volgende grootheden te onderscheiden: (Proces-)Industrie, Brzo-bedrijven en Chemische industrie.

In 2018 is vooral routinematig toezicht uitgevoerd en vroeg de opkomst van nieuwe stoffen extra inzet. Zo is er onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van GenX in het effluent van verschillende rioolwaterzuiveringen. Daarnaast werkt het waterschap samen met partners aan toezicht op GenX, MTBE en PFAS (fluor houdende stoffen). De extra inzet is opgevangen vanuit incidenteel toezicht en vraagt ook in 2019 de gepaste aandacht.

Samenwerking op het vlak van Brzo (Besluit risico's zware ongevallen)

Sinds 2014 is het waterschap, in samenwerking met Rijkswaterstaat, één van de 6 regisserende Brzo-waterschappen in het land. Dat betekent, dat het waterschap, namens de waterschappen Scheldestromen, Aa en Maas en De Dommel, samen met de Brzo-inspectiepartners, toezicht houdt bij Brabantse en Zeeuwse Brzo-bedrijven.

Binnen het beheersgebied van het waterschap zijn er ongeveer 40 inrichtingen die onder het regiem van het Besluit risico zware ongevallen (Brzo) vallen. Deze inrichtingen zijn onder te verdelen in de volgende doelgroepen:

- Op- en overslag van chemische producten;
- Vervaardigen van chemische producten en/of aardolieproducten;
- Vatenwasserijen en tank(auto-)cleaningbedrijven;
- Afvalverwerkingsbedrijven.

Gelet op de aard, het effect en de omvang van de lozingen bij ongewone voorvallen heeft het uitvoeren van toezicht bij deze inrichtingen een hoge prioriteit.

Provinciaal project 'Risicorelevante bedrijven'

Risicorelevante bedrijven zijn bedrijven die net niet onder de werkingssfeer van de Brzo vallen, maar wel als risicorelevant worden aangemerkt. De Brabantse omgevingsdiensten voeren gezamenlijk het project 'Risicorelevante Bedrijven' uit. De Brabantse waterschappen zijn sinds 2017 bij dit project aangesloten.

Binnen de branche (Proces-)Industrie vertoont ongeveer de helft van de doelgroepen gedragingen die bij niet-naleving van de voorschriften leiden tot een groot of ernstig risico. Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren wordt in 2019 (wederom) prioriteit gegeven aan de volgende doelgroepen:

- Vervaardiging van chemische producten en/of aardolieproducten;
- Algemene, academische en categoriale ziekenhuizen (meer prioriteit dan vorig jaar);
- Vatenwasserijen en tank(auto)cleaningbedrijven;
- Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken;
- Behandeling van oppervlakken van materialen;
- Vervaardiging van leer;
- Papier- en kartonindustrie.

De overige doelgroepen binnen de branche (Proces-)Industrie vertonen gedragingen die bij niet-naleving van de regels leiden tot een gemiddeld risico. Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren wordt in 2019 minder prioriteit gegeven aan de doelgroepen:

- Het conserveren van auto's en motorrevisie;
- Fotografische bedrijven met laboratoria;
- Zeefdrukkerijen;
- Analytische laboratoria en geïntegreerde laboratoria (> 10.000 m³/jaar);
- Op- en overslag van chemische producten (minder prioriteit dan vorig jaar).

Klachten en Meldingen

Binnen de branche (Proces-)Industrie ligt het zwaartepunt vooral op het routinematig toezicht. De ervaring leert dat er ongeveer 30 klachten en meldingen per jaar zijn.

Concreet betekent dit, dat alle inrichtingen met een gemiddeld of hoger risico en gemiddeld of slechter naleefgedrag tenminste 1 maal per jaar worden bezocht. In verband met deze prioriteitstelling wordt er geen actief toezicht uitgevoerd bij doelgroepen met een gemiddelde tot lage prioriteit. Wel wordt er gereageerd op klachten & meldingen.

Het toezicht op de Brzo-bedrijven wordt in 2019 voortgezet, waarbij er een negental Brzo-controles namens de Zeeuwse of Brabantse waterschappen worden uitgevoerd. Daarnaast wordt het project Risicorelevante bedrijven voortgezet in 2019 en geeft het waterschap aandacht aan opkomende en zorgwekkende stoffen.

Afval(water)beheer

Binnen de branche afval(water)beheer heeft het waterschap 7 doelgroepen benoemd met daarin circa 170 inrichtingen. Deze branche kent ook BRZO bedrijven. De doelgroep mestverwerking is vanwege de verwevenheid met agrarische bedrijven verplaatst naar de branche Agrarisch.

In 2018 is vooral routinematig toezicht uitgevoerd en vraagt de opkomst van nieuwe stoffen ook bij de afvalsector extra inzet vanuit handhaving. Net als bij (proces)industrie is er ook op deze branche samen met partners toezicht gehouden op GenX, Mtbe en PFAS. Deze extra inzet is ook hier opgevangen vanuit incidenteel toezicht en vraagt ook in 2019 de gepaste aandacht.

Binnen de branche Afval vertoont ongeveer de helft van de doelgroepen gedragingen die bij niet-naleving van de voorschriften leiden tot een groot of ernstig risico. Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren geeft het waterschap daarom in 2019 prioriteit aan de volgende doelgroepen:

- Afvalverwerkingsbedrijven (incl. verbrandingsinrichtingen);
- Afvalstoffen op- en overslag en bewerken;
- Vergistingsinstallaties;
- Stortplaatsen (meer prioriteit dan vorig jaar).

De overige doelgroepen binnen de branche Afval vertonen gedragingen die bij niet-naleving leiden tot een gemiddeld risico. Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren wordt in 2019 minder prioriteit gegeven aan de doelgroepen:

- Composteerinrichtingen;
- Milieustraten/gemeentewerven (afval inzameldepots);
- Autodemontage (minder prioriteit dan vorig jaar).

Klachten en Meldingen

Binnen de branche Afval ligt het zwaartepunt vooral op het routinematig toezicht. De ervaring leert dat er ongeveer 30 klachten en meldingen per jaar zijn.

Concreet betekent dit dat alle inrichtingen met een gemiddeld of hoger risico en een gemiddeld of slechter naleefgedrag tenminste 1 maal per jaar worden bezocht en dat het Brzo toezicht wordt voortgezet. In verband met prioriteitstelling wordt er geen toezicht uitgevoerd bij doelgroepen met een gemiddelde tot lage prioriteit. Wel wordt er gereageerd op klachten & meldingen.

De agrarische sector

In het beheersgebied van het waterschap zijn ongeveer 4.100 agrarische bedrijven gevestigd. Deze branche omvat o.a. de veehouderij, glastuinbouw en akkerbouw / open teelt. In 2018 is er vooral routinematig toezicht uitgevoerd.

Per 1 januari 2018 is voor de glastuinbouw een zuiveringsplicht gaan gelden als er water geloosd wordt. Dit betekent dat afvalwater met nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen gezuiverd moet worden alvorens het wordt geloosd op de riolering of het oppervlaktewater.

De Land- en Tuinbouw Organisatie heeft bedrijven verzocht om zich te melden bij het bevoegd gezag indien er géén sprake is van een lozing van afvalwater, de zogenaamde nullozers. Van de in totaal 400 zuiveringsplichtige bedrijven hebben zich ca. 130 bedrijven gemeld als nullozer. Al deze bedrijven zijn in 2018 door het waterschap bezocht. In theorie betekent dit dat ca. 270 bedrijven vanaf 2019 in aanmerking komen voor een controle op de zuiveringsplicht.

De lange periode van droogte heeft gemaakt dat de omvang aan toezicht ter voorkoming van illegaal onttrekken van oppervlaktewater incidenteel groter is geweest dan begroot. Deze controles waren deels voorzien vanuit routinematig toezicht, de uitzonderlijke omvang van de droogte heeft wel een significant grotere omvang aan incidenteel toezicht gevraagd.

Het toezicht is overwegend met surveillance uitgevoerd, tijdens en met name buiten kantoortijden. Opvallend daarbij was het grote bewustzijn van agrariërs en ingelanden van het waterschap met de achterliggende klimaatveranderingen. Omdat nog onduidelijk is of dat deze droogteperiode regel of uitzondering is, vindt er voor 2019 geen bijstelling van prioriteit of aandacht plaats, wordt er wederom zo nodig vanuit incidenteel toezicht opgeschaald.

Uit de risicoanalyse blijkt dat acht van de veertien onderkende doelgroepen een hoog tot middelmatig risico vormen voor de waterkwaliteit. Uit diverse landelijke onderzoeken blijkt dat het behalen van de waterkwaliteitsdoelstellingen in belangrijke mate afhankelijk is van het (naleef)gedrag van de agrarische sector. Het gaat hierbij voornamelijk om de emissie van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen.

Op basis van de risicoprioritering houdt het waterschap in 2019 toezicht op de volgende doelgroepen:

- Glastuinbouw;
- (intensieve) Veehouderij;
- Akkerbouw;
- Pot-, container- en trayteelt;
- Boomteelt;
- Landbouwloonbedrijven;
- Mestverwerkende bedrijven.

Glastuinbouw

Jaarlijks zijn glastuinbouwbedrijven verplicht om gegevens te rapporteren die betrekking hebben op het toepassen en lozen van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen. Deze rapportages worden beoordeeld om zicht te krijgen op het behalen van de doelstelling om te komen tot een 'emissieloze kas' in 2027.

Binnen de agrarische sector wordt door het waterschap en de brancheorganisaties geïnvesteerd in voorlichting en stimulering. Naast deze investeringen versterkt het waterschap in 2019 het kwaliteitsonderzoek naar o.a. erfafspoeling en lozingen vanuit de glastuinbouw door b.v. monsternamen.

Hiermee verwacht het waterschap nog beter inzicht te krijgen in de risico's voor het oppervlaktewater, het naleefgedrag en het behalen van de waterkwaliteitsdoelstellingen.

Deze aanpak doet recht aan het nieuwe nationaal beleid, het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) en het streven naar de 2027-doelen van de Kaderrichtlijn Water.

Pot-, container- en trayteelt en fruitteelt

Hier controleert het waterschap met name op de recirculatieplicht in de pot-, container- en trayteelt. De meeste bedrijven zijn in de afgelopen jaren eenmaal bezocht en er is een goed beeld ontstaan over de achterblijvers. In 2019 controleert het waterschap deze achterblijvers en een aantal nog niet eerder bezochte bedrijven, waarbij de opvang- en recirculatieplicht niet of slechts beperkt wordt toegepast.

Veehouderij, akkerbouw- en landbouwloonbedrijven en mestverwerkende bedrijven

Bij de veehouderijen, de akkerbouw- en landbouwloonbedrijven voert het waterschap controles uit gericht op het tegengaan van erfafspoeling. In het beheersgebied is er een diversiteit aan bedrijven waar activiteiten kunnen leiden tot ongewenste lozingen en vervuiling van het oppervlaktewater. Een voorbeeld hiervan is het uitwendig reinigen van voertuigen en de afspoeling van agrarische bedrijfsstoffen.

Om ongewenste lozingen zoveel mogelijk te beperken, blijft het noodzakelijk om met een jaarlijkse terugkerende inspanning toe te zien op de 'good housekeeping'.

Gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Gewasbeschermingsmiddelen en biociden worden door verschillende doelgroepen binnen de agrarische sector gebruikt en toegepast en het gebruik van deze middelen levert nog altijd een aanzienlijk risico op voor de waterkwaliteit. Het waterschap ziet er op toe of deze middelen op een juiste wijze worden gebruikt en toegepast. Deze controles dragen enerzijds bij aan de bewustwording van de risico's voor de waterkwaliteit. Anderzijds wordt met deze controles een verdergaande reductie van middelen in het oppervlaktewater beoogd.

Concreet betekent dit dat in 2019 de waterstromen in de glastuinbouw verder in beeld worden gebracht. Daarnaast ziet het waterschap weer toe op het aanleveren van rapporten door de glastuinbouw.

In het kassengebied van Steenberghe wordt, naast ad-hoc metingen, gebiedsgerichte monitoring toegepast op de aanwezigheid van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen.

Het waterschap intensificeert in 2019 ook de monsternames gericht op het voorkomen van ongewenste erfafspoeling en de juiste verwerking van mest en afvalwater bij mestverwerkende bedrijven.

Binnen de agrarische branche blijft het zwaartepunt voornamelijk liggen op het routinematig toezicht op de hoogrisicogedragingen. In verband met prioriteitstelling wordt er geen toezicht uitgevoerd bij doelgroepen met een gemiddelde tot lage prioriteit. Wel wordt er gereageerd op klachten & meldingen, jaarlijks ongeveer 30 stuks.

Grondwateronttrekkingen

Deze branche omvat de bouwputbemalingen, de beregelingen uit grondwater en de opgaven van het grondwaterverbruik. De branche grondwater levert een gemiddeld risico op voor het watersysteem.

In 2018 is in het kader van grondwaterbeheer routinematig toezicht uitgevoerd op de juiste uitvoering van vergunningsvoorschriften bij bronningen (bouwputbemalingen) en bij het projectmatig opvragen van de 'grondwateropgave bij beregelingen'.

Voor bouwputbemalingen worden op jaarbasis circa 15 vergunningen verleend en ontvangt het waterschap zo'n 400 meldingen. Uit de uitgevoerde controles blijkt dat het naleefgedrag bij grote bronningen voldoende is. De ambities van het uitvoeringsprogramma zijn qua aantallen controles niet volledig bereikt en zullen in 2019 worden voortgezet.

Voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van agrarische beregening dient jaarlijks achteraf bij het waterschap een opgave te worden gedaan. Met deze opgegeven hoeveelheden onttrokken grondwater wordt de totale onttrekkingshoeveelheid in Noord-Brabant berekend. Het waterschap ziet ook in 2019 toe op een juiste en tijdige opgave binnen haar beheersgebied.

De controles op het illegaal beregenen uit grondwater zijn gecombineerd met het toezicht op het onttrekkingsverbod oppervlaktewater. Hierbij zijn er enkele handhavingssaken geconstateerd. Het naleefgedrag bij grondwateronttrekkingen in beschermde en niet-beschermde gebieden lijkt aan de norm te voldoen. Er is dan ook geen bijstelling van prioriteit of aandacht nodig.

Concreet betekent dit dat in 2019 alle verleende vergunningen voor bouwputbemalingen worden gecontroleerd. Daarnaast controleert het waterschap circa 50 meldingen op basis van de risico's die kunnen ontstaan voor het watersysteem. Hierbij wordt eveneens getoetst of de juiste waterschapsbelasting (heffing) wordt voldaan.

Daarnaast wordt er toegezien op het aanleveren van de hoeveelheden onttrokken grondwater en wordt het toezicht op het illegaal beregenen voortgezet.

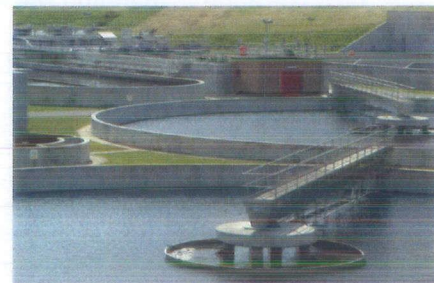
Overige gedragingen worden op basis van klachten en meldingen opgepakt.

Overheden

De branche onderscheidt 'eigen organisatie' en 'andere overheden'. Binnen de branche heeft het waterschap 3 doelgroepen benoemd met daarin circa 710 inrichtingen. Binnen de branche 'eigen organisatie en andere overheden' is er in 2018 vooral routinematig toezicht uitgevoerd op lozingen uit gemeentelijke rioolstelsels en lozingen vanuit het waterzuiveringssysteem op oppervlaktewater, met name bij ongewone voorvallen.

Binnen de branche vertonen alle drie de doelgroepen gedragingen die bij niet-naleving leiden tot een groot of ernstig risico voor de waterkwaliteit. Gelet hierop, de bestuurlijke gevoeligheid en de ervaringen van de afgelopen jaren geeft het waterschap daarom ook in 2019 prioriteit aan alle drie de doelgroepen in deze branche:

- Rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's);
- Lozingen vanuit overstorten en nooduitlaten (gemengde stelsels gemeenten en overstorten uit eigen gemalen van het waterschap);
- Lozingen vanuit hemelwateruitlaten (gescheiden gemeentelijke stelsels).

Concreet betekent dat een voortzetting van het toezicht in 2018. Daarnaast wordt er m.b.t. de waterzuiveringstaak van het waterschap een audit uitgevoerd op het doorvoeren van verbeteringen n.a.v. de audit 2017.

Autodemontagebedrijven

In 2018 is deze doelgroep apart gecontroleerd. In een aan de sector aangekondigd project zijn 34 bedrijven bezocht, wat heeft geleid tot een hoog nalevingspercentage m.b.t. het watersysteem. Deze uitkomst vraagt geen bijstelling van de prioritering in 2019 voor de gehele doelgroep. In basis blijft deze doelgroep daarmee in reactief toezicht.

Wonen en werken aan het water

Dit nieuw geïntroduceerde aandachtsgebied omvat heel veel betrokkenen. Het toezicht richt zich daarbij op verschillende facetten, te weten waterkwaliteit en waterkwantiteit. Dit aandachtsgebied heeft ongeveer de volgende kenmerken:

- A-oppervlaktewaterlichamen (3900 km)
- B-oppervlaktewaterlichamen (7400 km)
- C-oppervlaktewaterlichamen (300 km)

Het accent heeft in 2018 voornamelijk gelegen op het in behandeling nemen van klachten en meldingen. Het aantal klachten lijkt daarbij wel iets toe te nemen. Daarnaast worden afgegeven vergunningen gecontroleerd, met name met het oog op handelingen die een hoog risico vormen voor het watersysteem en die invloed hebben op de waterschapslegger. Daarbij hebben startmeldingen en as-built-tekeningen, die essentieel zijn voor het uitvoeren van efficiënt toezicht en onderhoud, in 2018 meer aandacht gekregen.

De houding van de overtreders kan in zijn algemeenheid worden gekwalificeerd als onverschillig en de gevolgen variëren van 'beperkt' tot soms 'van belang'. Hierdoor wordt binnen de doelgroep A-watervgangen regelmatig handhavend opgetreden.

Rondom toezicht op de onderhoudsplicht categorie B-oppervlaktewaterlichamen (voorheen de schouw) valt het op dat bij diverse overtredingen een prikkel nodig is om overtreders alsnog in beweging te laten komen. Ondanks dit achterblijvend naleefgedrag en diverse klachten treedt er door dit gedrag geen wateroverlast op en lijkt het risico laag. Dit maakt dat dit toezicht ook in 2019 dezelfde aandacht krijgt maar dat een herijking van de aandacht en prioriteit vanuit het beleidsplan 2020 legitiem is.

Een duurzame gedragsverandering vraagt veel tijd bij deze zeer grote en diverse groep overtreders, maar het project 'Sloten, oevers en dijken op orde' (Sodo), communicatie en consequent handhaven zullen naar verwachting uiteindelijk bijdragen aan een hoger naleefgedrag.

Project Sodo:

In februari 2016 is het waterschap gestart met de uitvoering van het project 'Sloten, oevers en dijken op orde', afgekort Sodo. Het waterschap wenst de betrokkenheid en bewustwording van inwoners en werkenden in het beheersgebied te vergroten en ongewenste situaties, met oog voor wederzijdse belangen, op te lossen. Daarbij wordt in ieder geval bijgedragen aan het vergroten van de bekendheid met de Keur, de gewenste gedragsverandering en vooruitgekeken naar 'data op orde' t.b.v. de Omgevingswet.

Dit project bekijkt, in overleg met bewoners, hoe de ongewenste situaties tot stand zijn gekomen en welke oplossingen passend zijn. Daartoe voert het waterschap diverse controles uit, houdt het bewonersbezoeken (keukentafelgesprekken) en zijn er informatieavonden georganiseerd. Daarbij zijn er specifieke, niet te vergunnen overtredingen bepaald die vanaf 2018 aandacht krijgen en worden opgelost. Dit project wordt dan ook in 2019 voortgezet.

Om na de uitvoering van Sodo nieuwe achterstanden zoveel mogelijk te beperken, is surveillance op de risicovolle handelingen bij categorie A- en B-oppervlaktewaterlichamen uitgevoerd. Gelet op de omvang blijft dit aandachtsgebied aandacht vragen in het Hup 2019.

Concreet betekent dat het waterschap in 2019 toezicht houdt op verleende vergunningen met een ernstig- of hoogrisicogedraging en daarbij de actualiteit en juistheid van deze gegevens in de legger borgt. Bij de categorie B-oppervlaktewaterlichamen beperkt het toezicht zich tot surveillance in het beheersgebied en jaarlijks toezicht op de uitvoering van de onderhoudsplicht door perceelseigenaren (voorheen de Schouw).

De overige laaggeprioriteerde handelingen behandelt het waterschap aan de hand van klachten en meldingen.

Bij een eventueel uitgevaardigd onttrekkingsverbod zal aan dat toezicht een hoge prioriteit worden gegeven. Controles op een onttrekkingsverbod worden tegelijkertijd uitgevoerd met controles op het beregenen uit grondwater.

Wonen en werken op of aan een kering

Het nieuw geïntroduceerde aandachtsgebied 'Wonen en werken aan of op een kering' heeft de volgende kenmerken:

- lengte primaire keringen (143 km);
- lengte regionale keringen en overige keringen en kades (425 km).

Ook dit aandachtsgebied kent heel veel betrokkenen. Het toezicht richt zich specifiek op de waterveiligheid. Binnen de doelgroep 'primaire keringen' zijn in 2018 afgegeven vergunningen gecontroleerd. Per jaar worden er circa 75 vergunningen verleend op primaire keringen en 65 vergunningen op regionale keringen. Het naleefgedrag is hoog, maar de startmelding van de werkzaamheden vraagt wel aandacht. Een lichte toename van het aantal klachtmeldingen is te zien m.b.t. de onderhoudstoestand van de grasmat. Hier wordt de onderhoudsplichtige op aangesproken. Daarnaast geldt voor veel overige klachtmeldingen, dat deze situaties na een legalisatietraject kunnen worden vergund. Dit vraagt ook in 2019 aandacht.

Voor dit aandachtsgebied vindt afstemming plaats met de projecten Sodo, Verbetering regionale keringen en het proces Vergunning verlenen. Qua toepasbaarheid van regelgeving bleek er onduidelijkheid te bestaan rondom het begrip 'goede' dijkbekleding. Dit heeft binnen het waterschap de aandacht. Verder zijn bij de doelgroep regionale of overige keringen alle risicovolle handelingen gecontroleerd. Het waterschap constateert overwegend lichte afwijkingen. De overtreder is hierbij goedwillend en de gevolgen zijn beperkt of vrijwel nihil.

Op basis van de risicoanalyse lopen de primaire en regionale keringen het hoogste risico. De algemene werkzaamheden verschuiven iets naar toezicht op het gereed melden van de werkzaamheden, de hoogrisicogedragingen en de startmelding. Daarnaast wordt het project Sodo ook in 2019 voortgezet.

Concreet betekent dat voor 2019 een voortzetting van 2018, met toezicht houdt op verleende vergunningen op primaire keringen en controle van handelingen met een ernstig of hoog risico. De overige gedragingen met een laag risico behandelt het waterschap op basis van klachten en meldingen.

Recreatievaart en beroepsvaart

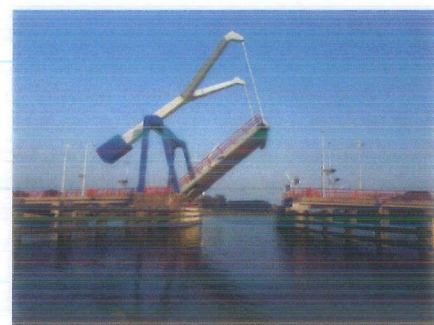
Binnen het beheersgebied van het waterschap worden vaarwegen gebruikt voor recreatieve en bedrijfsmatige doeleinden. Het waterschap ziet toe op een veilig en vlot scheepvaartverkeer en het beschermen van oevers en bodem. De branche is onderverdeeld in twee doelgroepen, te weten beroeps- en recreatievaart.

Binnen dit nautisch beheer heeft het waterschap voornamelijk gereageerd op klachten en meldingen en is er naast toezicht op evenementen te water toezicht uitgevoerd op het illegaal afmeren of ligplaats nemen. Er zijn geen activiteiten geconstateerd die een groot risico met zich meebrengen. Daarbij valt het wel op, dat het aantal nautische klachten iets toeneemt. Het betreft dan voornamelijk klachten over snel varen, geluidsoverlast en hinderlijk vaargedrag. Verder vraagt het handhaven van normen rondom scheepsafmetingen aandacht.

Binnen nautisch beheer vertonen de doelgroepen gedragingen die bij niet-naleving van de regels leiden tot een gemiddeld tot laag risico.

Concreet betekent dat: surveillance te water in 2019, waarbij toezicht wordt uitgeoefend op de naleving van de regelgeving rondom veiligheid, evenementen en evt. bijzondere transporten over water. Daarbij wordt de verbinding met grote gemeenten gemaakt, zoals Breda, om toezicht op het water te versterken en naleefgedrag te toetsen.

De uitkomsten van dit toezicht dragen bij aan het herijken van de uitvoering van deze kerntaak, de risicoprioritering op dit aandachtsgebied.

Belastingplichtigen

Alle bedrijven die afvalwater lozen, op oppervlaktewater of via het riool op de rioolwaterzuiveringsinstallatie, betalen een heffing (belasting). Deze bedrijven worden aangeslagen op grond van de hoeveelheid en de vervuilingswaarde van het geloosde afvalwater.

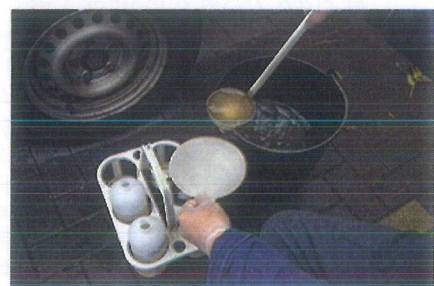
In 2018 is er binnen de branche heffingen vooral routinematig toezicht uitgevoerd. Uit controles blijkt dat het naleefgedrag hoog is. Een aandachtspunt blijft het voldoen aan administratieve verplichtingen. Om dit te verbeteren zijn corrigerende maatregelen genomen.

In 2018 is er geen uitvoering gegeven aan het project Administratief toezicht heffingsbedrijven. Dit project richt zich op een verdergaande controle van door bedrijven opgevoerde correcties op het verbruikte water, bijvoorbeeld afvalwater dat ter verwerking is afgevoerd en niet regulier is geloosd.

Binnen aandachtsgebied Heffingen heeft het waterschap 4 doelgroepen benoemd:

- meetbedrijven
- tabelbedrijven (zowel industrieel als agrarisch);
- forfaitaire bedrijven;
- overig (bijv. evenementen en aanvoer per as).

De doelgroep meetbedrijven vertoont gedragingen die bij niet-naleving leiden tot een groot of ernstig risico voor de heffingsinkomsten van het waterschap. Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren geeft het waterschap in 2019 wederom prioriteit aan de doelgroep meetbedrijven.

Deze doelgroep van bedrijven, die dient te meten om de jaarlijkse vuillast te bepalen, omvat circa 110 inrichtingen. Dit betreffen zowel grote als kleine (industriële) inrichtingen, die diverse afvalwaterstromen lozen.

Het waterschap houdt toezicht op naleving van de voorwaarden uit de meetbeschikking, voert contra-onderzoek uit en verricht extra afvalwateronderzoek in eigen beheer.

Deze werkzaamheden hebben tot doel om de juistheid van de aangifte te controleren en advies te geven aan de Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB), dit over het opleggen van de juiste aanslagen. Een deel van de activiteiten geschiedt uit efficiencyoverwegingen gezamenlijk met de controles op de overige wet- en regelgeving. Daarom is een deel van de toezichten opgenomen in de andere doelgroepen of aandachtsgebieden.

Concreet houdt het waterschap in 2019 extra toezicht op de juistheid van meetapparatuur van meetbedrijven (juistheid afgelezen meterstand en uitvoering tijdige kalibratie). Er wordt minder actief aandacht gegeven aan de overige doelgroepen. Wel onderzoekt het waterschap de zogenaamde 'discrepantie'. Discrepantie is het verschil tussen de totale gemeten vuillast in het influent van een rwzi versus de vuillast op basis van de opgelegde zuiveringsheffing.

Overige aandachtsgebieden

Binnen de overige aandachtsgebieden heeft het waterschap 6 doelgroepen benoemd met daarin circa 40 inrichtingen. Het betreft vooral inrichtingen die rechtstreeks lozen op oppervlaktewater en een risico kunnen opleveren voor de waterkwaliteit.

Er zijn in 2018 geen achterblijvers geconstateerd.

Circa 14% van deze doelgroepen vertoont gedragingen, die bij niet-naleving leiden tot een groot of ernstig risico voor de waterkwaliteit.

De overige doelgroepen vertonen gedragingen die bij niet-naleving leiden tot een gemiddeld tot laag risico. Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren wordt in 2019 minder prioriteit gegeven aan de doelgroepen:

- Betonmortelbedrijven;
- Scheepswerven en watersportinrichtingen;
- Drinkwaterproductiebedrijven;
- Lozers vanaf laad- en loskade.

Binnen de risicoprioritering is het risico 'gemiddeld' voor het watersysteem.

Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren geeft het waterschap daarom in 2019 prioriteit aan de doelgroepen 'Kleine oppervlaktewaterlozers' en 'Koelwaterlozers'. De ervaring leert dat het waterschap een beperkt aantal klachten en meldingen ontvangt.

Buiten inrichtingen

Het aandachtsgebied 'Buiten inrichtingen' richt zich op lozingen en gedragingen die invloed hebben op de kwaliteit van het watersysteem. Bijna al deze handelingen kennen een sterke samenhang met de afgegeven watervergunningen onder de Keur. Het betreft handelingen die, m.u.v. de toepassingen van grond en baggerspecie onder het Besluit bodemkwaliteit (Bbk), op jaarbasis niet vaak voorkomen.

Het toezicht op de toepassingen onder het Bbk heeft zich in 2018 gefocust op het verondiepen van de Dassenplas. Het verondiepen van deze plas wordt ook wel een grootschalige bodemtoepassing (GBT) genoemd. Naast de Dassenplas zijn er in het beheersgebied concrete plannen voor nog twee gelijksoortige initiatieven. Op deze toepassingen zal op een zelfde manier als de Dassenplas toezicht worden gehouden. Dit vraagt voor 2019 een grotere omvang aan toezichtcapaciteit.

Dit aandachtsgebied kent 5 doelgroepen:

- toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen in een oppervlaktewaterlichaam (o.a. GBT's);
- lozen van huishoudelijk afvalwater;
- lozen van afvloeiend hemelwater (niet afkomstig van bedrijven);
- baggerspeciedepots en baggerwerkzaamheden;
- lozen ten gevolge van werkzaamheden aan vaste objecten.

De toepassingen (verondiepingen) kennen hoogrisicogedragingen, het risico op het veroorzaken van schade aan het milieu, de verslechtering van de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater en daarmee ook een risico voor imago schade voor het waterschap.

Project 'Samen tegen dumpingen'

Door dumpingen van afval dat vrijkomt bij de productie van synthetische drugs loopt de leefomgeving risico. Ook in 2018 heeft het waterschap samengewerkt met de verschillende partners in Noord-Brabant die betrokken zijn bij het project 'Samen tegen dumpingen'. Vanuit dit provinciale project lopen er diverse initiatieven waaraan het waterschap vanuit de watertaak bijdraagt. Het waterschap heeft tot 1 oktober 2018 te maken gehad met een viertal van dit soort dumpingen en is een partij m.b.t. subsidie t.b.v. de ruimingskosten.

Concreet betekent dat voor toepassingen, dat ook in 2019 het waterschap 100% controleert op de herkomst en de locatie van de toepassing van grond- en baggerspecie. Op de andere doelgroepen houdt het waterschap toezicht op basis van klachten en meldingen. Dit geldt met name voor lozingen van huishoudelijk afvalwater en lozingen van vaste objecten.

Ook in 2019 neemt het waterschap deel aan het project 'samen tegen dumpen'.

4.3 Samenwerkingen in toezicht en handhaving

Versterken samenwerking met de omgevingsdienst

Het waterschap heeft in 2014 een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met de OMWB voor het houden van toezicht op indirecte lozingen (lozingen van bedrijven en huishoudens op het riool). Het betreft bedrijven die met hun afvalwater een groot risico opleveren voor de kwaliteit van het oppervlaktewater en de doelmatige werking van de rioolwaterzuiveringsinstallaties. In 2019 herijken het Waterschap en de OMWB deze overeenkomst in het licht van de komende Omgevingswet en een nieuwe ambitie.

Samenwerken met de politie

In voorkomende gevallen werkt het waterschap samen met de politie. Voor grootschalige strafrechtelijke onderzoeken/overtredingen werkt het waterschap samen met het Regionale milieuteam van de Politie (RMT) en diverse werkgroepen, zoals taskforce drugsdumpingen en ondermijning. Ook deze samenwerkingen worden voortgezet.

Samenwerken in de haven, samen met Havenschap en gemeente Moerdijk

Het Havenschap en de gemeente zijn belangrijke samenwerkingspartners voor het waterschap, onder meer vanwege de grote industriële inrichtingen die zijn gevestigd op het industrieterrein Moerdijk. Het waterschap is vanaf 2017 partner in deze samenwerking en zet deze in 2019 voort.

Samenwerken als waterkwaliteitsbeheerders, Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat is voor de waterschappen een natuurlijke samenwerkingspartner. Als (collega-) waterbeheerder en (collega-)nautisch beheerder heeft het waterschap diverse verbindingen. Vanuit Brzo en gezamenlijke (ICT-)programmatuur vindt er actieve samenwerking plaats en is het versterken van de samenwerking en verbinden met Rijkswaterstaat een voortdurend proces. Voor 2019 wordt deze samenwerking voortgezet en waar mogelijk verdiept.

Concreet werkt het waterschap met Rijkswaterstaat en andere waterschappen samen aan het technisch realiseren van informatie-uitwisseling met partners via Inspectieview en een gezamenlijk contract voor luchtsurveillance voor toezicht en handhaving.

Verbonden met de Veiligheidsregio

De veiligheidsregio is een partner in het toezicht, zeker i.r.t. gezondheid rondom diverse (zorgwekkende) stoffen of handelingen binnen bedrijven. Het waterschap onderhoudt in 2019 de samenwerking om als gezamenlijke overheden de informatie over het milieudomein nog beter te verbinden en uitvoering te geven aan de Brzo-taak.

Samenwerken in Noord-Brabant

Het waterschap is één van de partners in de afstemming rondom provinciale speerpunten. Daartoe wordt de samenwerking verder uitgewerkt met afspraken en afstemmomenten, draagt het waterschap bij aan de integrale benadering van gedragingen vanuit de éénoverheidgedachte.

5. Inzet van mensen en middelen

De inzet van mensen en middelen is een belangrijk onderdeel van de kwaliteitseisen in het Besluit omgevingsrecht (artikel 7.5 Bor). In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de beschikbare menskracht en middelen.

Persoonlijke ontwikkeling

Voor 2019 zijn in ieder geval de volgende opleidingen/cursussen voorzien:

- Verdieping over en transitie naar de Omgevingswet;
- Permanente her- en bijscholing BOA (4 BOA's);
- Vakgerichte opleidingen en trainingen.

De ontwikkelingen, zoals de Omgevingswet, vragen om voldoende kennis van het omgevingsrecht als geheel, hoe het waterschap daarin past. Het waterschap investeert vanaf 2019 in bredere kennis hiervan. Daarnaast investeert het waterschap in de competenties: 'omgevingsbewustzijn', 'flexibiliteit', 'sensitiviteit' en 'onderhandelen'. Medewerkers dienen voldoende over deze competenties te beschikken en waar nodig deze te verdiepen.

Formatie & Bezetting

In 2019 wijzigt de formatie ten opzichte van 2018, met het doel Handhaving verder voor te bereiden op de Omgevingswet. Ten tijde van het opstellen van dit HUP is het plaatsingsproces nog gaande. De uiteindelijk per 1-1-2019 beschikbare bezetting is tijdens het schrijven van dit HUP dan ook nog niet bekend *).

	FTE (formatie)	FTE (verschil t.o.v. 2018)	FTE (bezetting)
Afdelingshoofd	1,00		1,00
Teamleider	2,00		2,00
Bestuursrechtelijke handhaver (incl. rol informatiemakelaar handhaving)	3,00	+ 1	3,00
Functioneel beheerder / toetser	1,00	+ 1	1,00
Administratief handhaver	1,00	+ 1	1,00
Handhaver, inclusief 4 boa's	13,00	+ 5	13,00
Medewerker handhaving	10,00	- 5,7	10,00
Senior handhaver	5,00	+ 2	5,00
Totaal:	36,00**)	+ 2,38	36,00*)

**In de formatie is 1 fte handhaver tijdelijk opgenomen voor extra toezicht in het kader van nieuwe regelgeving glastuinbouw.

Inzet toezicht en handhaving

Niet alle beschikbare fte's zijn inzetbaar voor directe toezicht- en handhavingstaken. Het betreft m.n. ondersteunende taken voor het proces. Uit de analyse van het tijdschrijven uit het verleden blijkt dat circa 30 fte beschikbaar is om de toezicht- en handhavingstaak op uitvoeringsniveau uit te voeren.

Met een rekeneenheid van 1.437 productieve uren per fte is het totaal aantal beschikbare productieve uren voor het proces handhaving afgerond 50.000 uur, waarvan circa 27.500 uur voor Routinematig toezicht en handhaving is gereserveerd en circa 11.900 uur voor Incidenteel toezicht en handhaving. Voor de overige handavingsprojecten is circa 10.600 uur begroot.

Benodigde versus beschikbare personele capaciteit

Voor wat betreft een aantal doelgroepen acht het waterschap geen of beperkte controles acceptabel (zie bijlage 3). Indien zich binnen deze doelgroepen klachten of andere bijzondere omstandigheden voordoen, dan wordt daar op gereageerd. Met deze wijze van reactief toezicht blijft het waterschap toch 'in control' voor wat betreft deze doelgroepen.

Met het voorliggende uitvoeringsprogramma verwacht het waterschap recht te doen aan de prioriteiten die zijn gesteld in het Beleidsplan Toezicht en Handhaving 2015 – 2019 en de ervaringen van het afgelopen jaar (tussentijds evaluatie HUP 2018).

Financiële onderbouwing

In de begroting 2019 van het waterschap is een bedrag van € 3.931.812,- gereserveerd voor de afdeling handhaving en de uit te voeren taken. De kosten voor het waterschap van het project 'Sloten, oevers, dijken op orde' zijn hierin opgenomen (€ 800.000,-).

Bijlage 1A Uitvoeringsprogramma 2019 op Themaniveau

Uitvoeringsprogramma afdeling handhaving 2019		Totaal aantal uren obv beschikbare capaciteit 2019
Totaal Productief te besteden		50000
Totaal Routinematig toezicht & handhaving		27500
Totaal Incidenteel toezicht & handhaving		11900
productieve uren overige projecten		10600
Thema Waterkwaliteit		
	routinematig	14950
	incidenteel	7100
	TOTAAL	22050
Thema Waterveiligheid		
	routinematig	1700
	incidenteel	1150
	TOTAAL	2850
Thema Waterkwantiteit		
	routinematig	4050
	incidenteel	2100
	TOTAAL	6150
Thema Vaarwegbeheer		
	routinematig	300
	incidenteel	50
	TOTAAL	350
Thema Waterschapsheffingen		
	routinematig	5150
	incidenteel	500
	TOTAAL	5650
Thema Grondwater		
	routinematig	1350
	incidenteel	1000
	TOTAAL	2350

Domein (proces)Industrie	
Routinematig toezicht & handhaving	
toezicht (proces)Industrie	4150
project Toezicht BRZO Zuid-west Nederland	1500
subtotaal	5650
Incidenteel toezicht & handhaving	
risicorelevante bedrijven	550
klachten en meldingen	350
subtotaal	900
Domein Afval	
Routinematig toezicht & handhaving	
toezicht Afvalbedrijven	1600
subtotaal	1600
Incidenteel toezicht & handhaving	
opkomende stoffen / ZZS / GenX	600
probleemgestuurd toezicht & handhaving	800
klachten en meldingen	350
subtotaal	1750
Domein Eigen organisatie en overheden	
Routinematig toezicht & handhaving	
toezicht eigen organisatie en andere overheden	1150
subtotaal	1150
Incidenteel toezicht & handhaving	
Haven 7	100
RWZI Waalwijk	150
klachten en meldingen	500
subtotaal	750

Domein Overig	
Routinematig toezicht & handhaving	
toezicht overige bedrijven	150
subtotaal	150
Incidenteel toezicht & handhaving	
Samen tegen dumpen (asbest + drugs)	200
Project bierbrouwerijen	200
klachten en meldingen	1600
subtotaal	2000
Domein Agrarisch	
Routinematig toezicht & handhaving	
Toezicht Agrarisch	5600
subtotaal	5600
Incidenteel toezicht & handhaving	
klachten en meldingen	650
Probleemgestuurd toezicht (verscherpt toezicht)	1000
subtotaal	1650
Domein Buiten inrichtingen	
Routinematig toezicht & handhaving	
controles lozing vaste objecten	100
controles Besluit Bodemkwaliteit verontdieping zandwininput)	450
subtotaal	550
Incidenteel toezicht & handhaving	
klachten en meldingen	50
subtotaal	50

Thema Waterveiligheid

Domein Keringen

Routinematig toezicht & handhaving

toezicht op nieuw verleende vergunningen PK	700
toezicht op nieuw verleende vergunningen RK	1000
subtotaal	1700

Incidenteel toezicht & handhaving

project vee op de keringen	400
klachten en meldingen	750
subtotaal	1150

Thema Waterkwantiteit

Domein Watergangen

Routinematig toezicht & handhaving

toezicht op nieuw verleende vergunningen	2750
Schouwvoering	850
Onttrekkingsverbod oppervlaktewater	400
subtotaal	4000

Incidenteel toezicht & handhaving

klachten en meldingen	2100
subtotaal	2100

Thema Vaarwegbeheer

Domein Vaarwegbeheer

Routinematig toezicht & handhaving

Nautisch beheer	200
toezicht evenementen, ligplaatsen, bijzonder transport	100
subtotaal	300

Incidenteel toezicht & handhaving

klachten en meldingen	50
subtotaal	50

Thema Waterschapsheffingen

Domein Waterschapsheffingen

Routinematig toezicht & handhaving

heffingsadviezen agrarische bedrijven	550
heffingsadviezen industriële bedrijven	4600
subtotaal	5150

Incidenteel toezicht & handhaving

Discrepantieonderzoek rwzi's	500
subtotaal	500

Thema Grondwaterbeheer

Domein Grondwater

Routinematig toezicht & handhaving

toezicht op bronneringen	1150
Grondwateropgave	200
subtotaal	1350

Incidenteel toezicht & handhaving

Beregingen	650
Klachten en meldingen	350
subtotaal	1000

Bijlage 2 Beschikbare versus benodigde handhavingscapaciteit

Uitvoeringsprogramma afdeling handhaving 2019		Totaal aantal uren obv beschikbare capaciteit 2019	Totaal aantal uren obv benodigde capaciteit
totaal aantal FTE		35	42
productieve uren te besteden		50000	58800
productieve uren overige projecten		10600	10700
Thema Waterkwaliteit			
	routinematig	14950	18000
	incidenteel	7100	7550
	TOTAAL	22050	25550
Thema Waterveiligheid			
	routinematig	1700	3300
	incidenteel	1150	1150
	TOTAAL	2850	4450
Thema Waterkwantiteit			
	routinematig	4050	6600
	incidenteel	2100	2350
	TOTAAL	6150	8950
Thema Vaarwegbeheer			
	routinematig	300	850
	incidenteel	50	50
	TOTAAL	350	900
Thema Waterschapsheffingen			
	routinematig	5150	5150
	incidenteel	500	500
	TOTAAL	5650	5650
Thema Grondwater			
	routinematig	1350	1600
	incidenteel	1000	1000
	TOTAAL	2350	2600

Bijlage 3 Doelgroepen met overwegend reactieve inzet van het waterschap in 2019

- Gemeentewerven/milieustraten;
- Zeefdrukkerijen;
- Analytische labs;
- Betonmortelbedrijven;
- Scheepswerven en watersportinrichtingen;
- Drinkwaterproductiebedrijven;
- Lozen en onttrekken Oppervlaktewater (kwantiteit);
- Lozingen afkomstig van baggerwerkzaamheden;
- Vollegrondsgroenteteelt;
- Bloembollenteelt;
- Fruitteelt;
- Champignonkwekerijen;
- Witloftrekkerijen;
- Groentewassers;
- Vaste objecten;
- Aantasting functioneren C-watergangen;
- Sanering ongezuiverde lozingen.

Indien zich binnen deze doelgroepen klachten of andere bijzondere omstandigheden voordoen onderneemt het waterschap alsnog actie.